

Suomen Kennelliiton ohje käyttäytymisen jalostustarkastukselle

Hyväksytty Kennelliitossa 12.12.2019.
Voimassa 1.1.2020 alkaen.

Johdanto

Tämä ohje koskee Suomen Kennelliiton hyväksymää käyttäytymisen jalostustarkastusta. Tätä ohjetta täydentäviä ohjeita ovat:

- Käyttäytymisen jalostustarkastuksen järjestämisohje
- Käyttäytymisen jalostustarkastuksen koulutusohje
- Käyttäytymisen jalostustarkastuksen suoritusohje

Lisäksi tarkastuksessa noudatetaan Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita.

1 Tarkoitus

Käyttäytymisen jalostustarkastuksen tarkoituksena on kerätä jalostuksellisesti merkityksellistä tietoa koiran käyttäytymisestä ohjeen määrittelemissä tilanteissa. Yksittäisen koiran jalostustarkastus antaa tietoa koiran ominaisuuksista ja mahdollistaa myös vertailun rodun muihin koiriin, rodun keskitasoon ja rodun jalostuksen tavoiteohjelmassa (JTO) määriteltyihin jalostustavoitteisiin. Rotujärjestö määrittelee ja julkaisee rodun ihanneprofiilin. Rotujärjestö voi antaa em. tehtävät myös alaiselleen rotuyhdistykselle tai rotua harrastavalle yhdistykselle.

2 Tarkastuksen järjestäminen

Jalostustarkastuksen järjestämisestä vastaa rotujärjestö, joka voi delegoida järjestämisen alaisuudessaan toimivalle rotuyhdistykselle tai rotukerholle. Järjestävä yhdistys kutsuu jalostustarkastajat, vastaavan toimitsijan tarkastukseen ja vastaa tarkastustilaisuuden käytännön järjestelyistä avustavine henkilöineen ja tarpeistoineen.

Tarkastuspäivän aikana jalostustarkastaja voi arvioida korkeintaan 16 koiraa. Jalostustarkastajalla on oikeus sopia järjestävän tahon kanssa alhaisemmastakin koiramäärästä. Järjestävä yhdistys voi päättää vähimmäisosallistujamäärän, jolle tarkastus järjestetään.

3 Osallistumisoikeus ja sen rajoittaminen

Tarkastusta järjestävä taho on velvollinen tiedottamaan tarkastukseen osallistuvia osallistumisoikeudesta. Koiranomistaja ohjaajan ja koiransa osallistumiskelpoisuudesta. Alle 18-vuotiaasta henkilöstä vastaa hänen huoltajansa. Vastaava toimitsija tarkastaa ohjaajan ja koiran osallistumisoikeuden. Koirakko on suljettava pois tarkastuksesta vastaavan toimitsijan ja jalostustarkastajan toimesta, mikäli se ei täytä tarkastuksen vaatimuksia. Ilman tarkastuskelpoisuutta osallistuneen koirakon tulokset mitätöidään.

Koiranonohjaajan tulee pystyä hallitsemaan koiransa. Hänellä tulee olla riittävät taidot ja fyysiset ominaisuudet koiran ohjaamiseksi.

Tarkastukseen saavat osallistua ne koirat, joiden rodulle on laadittu Kennelliitossa hyväksyty ihanneprofiili. Järjestäjä määrittelee, mille rodulle tarkastus on avoin. Osallistuvien koirien on täytettävä Kennelliiton rekisteröinti-, tunnistusmerkintä- ja rokotusvaatimukset.

Käyttäytymisen jalostustarkastukseen osallistuvan koiran tulee olla täyttänyt 24 kk, yläikärajaa ei ole.

Koira voi elämänsä aikana osallistua useampaan tarkastukseen kuitenkin niin, että tarkastusten välillä tulee olla vähintään 6 kk. Poikkeuksena, jos tarkastus on jouduttu keskeyttämään loukkaantumisen takia, on tarkastus mahdollista uusua, kun koira on tullut kuntoon, ei kuitenkaan enää samana päivänä.

Jos tarkastus on jouduttu tilapäisesti keskeyttämään olosuhteitten takia, voidaan tarkastusta jatkaa tarkastajan harkinnan mukaan.

Juoksuaikainen narttu voi osallistua tarkastukseen viimeisenä, jos se on muiden järjestelyjen kannalta mahdollista ja järjestäjä antaa siihen luvan.

Tarkastus voidaan tehdä myös rotuunotettaville koirille ja sellaisille koirille/roduille, joille anotaan Kennelliiton rekisteröintiä, jalostustieteellisen toimikunnan päätöksellä.

Tarkastuksessa noudatetaan Suomen Kennelliiton antidopingsääntöä.

Tarkastukseen ei saa osallistua:

- kuuro, sokea, sairas, loukkaantunut tai vammautunut koira
- 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 75 penikoimisen jälkeen
- koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille
- koira, jolla on osallistumiskielto Kennelliiton alaisiin tapahtumiin
- jalostustarkastukseen osallistuvalla koiralla ei saa olla kuonokoppaa tai -pantaa

4 Ilmoitus koiran vihaisesta käyttäytymisestä

Tarkastuksessa sovelletaan Kennelliiton ohjetta koiran käyttäytymisestä kokeissa, kilpailuissa ja näyttelyissä, niiden käsittely ja seuraamukset. Jalostustarkastaja rinnastetaan kokeesta vastaavaan ylituomariin ja vastaava toimitsija koetoimitsijaan.

5 Jääviydet

Noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton jääviyssääntöä.

6 Järjestämisluvan myöntäminen

Tarkastettavilla rodulla tulee olla Kennelliiton hyväksymät ihanneprofiilit. Ihanneprofiilin tulee olla hyväksyty Kennelliitossa ja julkaistu rotujärjestön toimesta viimeistään 30 vrk ennen tapahtumaa. Rotujärjestö voi delegoida ihanneprofiilin julkaisemisen alaiselleen yhdistykselle.

Järjestettävistä tarkastuksista tulee ilmoittaa Kennelliittoon vähintään 30 vrk ennen niiden järjestämistä Kennelliiton ohjeistamalla tavalla. Mikäli tarkastus on avoin useammalle rodulle, tulee eri järjestöjen ja/tai yhdistysten toimittaa yhdessä sovitut hallituksissa päätetyt, yksituumaiset tiedot tarkastuksesta Kennelliittoon.

7 Yleinen kokeen siirto tai peruutus

Noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä sääntöä. Sääntökohdan ylituomari rinnastetaan jalostustarkastajaan ja koetoimikunnan puheenjohtaja rinnastetaan tarkastusta järjestävän tahon vastuuhenkilöön/tarkastuksen järjestäjään.

8 Käyttäytymisen jalostustarkastaja

Käyttäytymisen jalostustarkastajana toimivan tulee olla Kennelliiton jäsen. Hänen tulee olla fyysisiltään ja henkisiltä ominaisuuksiltaan tehtävään soveltuva. Hän vastaa käyttäytymisen jalostustarkastuksen järjestämisestä ja koirien arvioinnista Kennelliiton ohjeiden mukaan.

Käyttäytymisen arvioinnin suorittaa yhdessä kaksi henkilöä, joista **vähintään** toinen on pätevä Kennelliiton jalostustarkastaja ja toinen on ko. tarkastukseen nimennyt tarkastuksen järjestävä yhdistys.

Mikäli tarkastuksessa arvioidaan useampaa rotua, voi kukin rotu nimetä toiseksi jalostustarkastajaksi (pätevöimätön) oman henkilönsä.

9 Vastaava toimitsija

Vastaavan toimitsijan tulee olla Kennelliiton jäsen, tehtävään pätevä. Hänen tulee olla fyysisiltään ja henkisiltä ominaisuuksiltaan tehtävään soveltuva.

Vastaava toimitsija antaa ohjeita ja neuvontaa järjestävälle taholle tarkastuksen järjestämiseksi. Vastaava toimitsija vastaa tarkastuksen suorituksen kulusta sekä perehdyttää järjestäjän nimeämät tarkastuksessa avustavat henkilöt tehtäviinsä. Tarkastuksen osioissa 1–2, avustajana toimivalla henkilöllä tulee olla käyttäytymisen jalostustarkastuksen vastaavan toimitsijan pätevyys.

10 Ilmoittautuminen tarkastukseen ja siitä pois jääminen

Järjestäjä määrittelee ilmoittautumiskäytännön ja ilmoittautumismaksun. Samoin jälki-ilmoittautuminen ja poisjääminen ovat järjestäjän määriteltävissä. Ilman pätevää syytä osanottomaksua ei ole velvollisuus palauttaa. Päteviä syitä ovat koiran tai ohjaajan sairastuminen (eläinlääkäri- ja/tai lääkärintodistus voidaan vaatia) tai nartun juoksun alkaminen.

Poisjäämisestä on ilmoitettava tarkastuksen järjestäjälle ennen tilaisuuden alkua järjestäjän ohjeistamalla tavalla.

Tarkastusta varten, koiranomistajan on tilattava Omakoira-palvelusta sähköinen lähete käyttäytymisen jalostustarkastukseen. Lähete on oltava tilattuna ennen tarkastuksen alkua.

11 Suorituksen liittyviä käsitteitä

Suoritettu

Koira suorittaa tarkastuksen kaikki osiot. Käyttäytymisen virheet tai puutteet eivät ole suuria. Koira ei ole arka tai vihainen.

Hylätty

Koiran suoritus hylätään, jos se on huonohermoinen, arka tai vihainen, tai se on saanut tarkastuksessa sellaisen arvion, jonka rotujärjestö on ihanneprofiilissa määritellyt hylkääväksi. Koira voidaan myös hylätä, jos sillä havaitaan sellaista epänormaalia vakavaa häiriökäyttäytymistä, jolle ei ole arviointilomakkeessa kirjauskohtaa. Uusintatarkastus voidaan suorittaa aikaisintaan 6 kk kuluttua.

Keskeytetty

Tuomari tai omistaja/ohjaaja keskeyttää tarkastuksen koiran loukkaantuessa kesken testin. Uusintatarkastus voidaan tehdä, kun koira on jälleen kunnossa, ei kuitenkaan enää samana päivänä.

12 Koiran loukkaantuminen

Koiran loukkaantuessa on sen tarkastus keskeytettävä.

Keskeytyksen voi tehdä tarkastaja tai koiran ohjaaja. Loukkaantumisen vuoksi keskeytetyn tarkastuksen voi uusida, kun koira on kunnossa, mutta ei kuitenkaan enää saman päivän aikana.

13 Vastuukysymykset

Koiranomistaja vastaa koiran aiheuttamista ja sille aiheutuneista vahingoista. Saapumalla koiran kanssa tarkastuspaikalle, koiranohjaaja/omistaja hyväksyy sääntökohdan.

14 Tarkastuksen suorituksen kirjaaminen

Tulosten kirjaaminen ja lähettäminen

Tarkastajat täyttävät koiran suorituksen edessä koiran käyttäytymisen jalostustarkastuslomakkeen. He vahvistavat täytetyn paperilomakkeen allekirjoituksillaan tai sähköisen lomakkeen Kennelliitosta annetun ohjeen mukaan. Koiran omistajalle tulee antaa tarkastuslomakkeesta oma kappaleensa.

Jalostustarkastustulokset ovat virallisia sekä julkisia. Tarkastustulos tallennetaan Kennelliiton jalostustietojärjestelmään jalostustarkastajan, vastaavan toimitsijan tai rotuyhdistyksen nimeämän henkilön toimesta valitusajan umpeuduttua, eli aikaisintaan tunti siitä, kun koiran tarkastus on päättynyt.

15 Muutokset ohjeisiin

Muutoksia tähän ohjeeseen voi tehdä Kennelliiton se toimikunta, jolle on delegoitu käyttäytymisen jalostustarkastustoiminta.

16 Valitukset ja erimielisyydet

Noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä sääntöä. Käyttäytymisen jalostustarkastus rinnastetaan kokeeksi, kilpailuksi, luonnetestiksi (kohdassa A.) tai käyttökokeeksi (kohdassa B.). Jalostustarkastaja rinnastetaan vastaavaksi tuomariksi, vastaavaksi ylituomariksi tai arvostelutuomariksi. Suomen Kennelliiton jalostustieteellinen toimikunta rinnastetaan kennelpiiriksi. Järjestävä taho ja sen edustaja rinnastetaan toimikunnaksi tai toimikunnan edustajaksi ja kohdassa B. oikaisuvaatimuksen tekijäksi.

17 Pakottavat syyt

Kohtuuton häiriö kokeen aikana

Force majeure -tilanteet; toimihenkilöiden estyminen tai olosuhdemuutokset, jolloin tarkastusta ei voida järjestää tasaveroisesti osallistujille. Koirien tai ihmisten hyvinvointi on vaarassa.

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä.

Poikkeustapaukset

Kennelliiton jalostustieteellisellä toimikunnalla on oikeus erittäin painavista syistä yksittäisessä poikkeustapauksessa myöntää erivapaus tämän ohjeen määräyksistä.